

# Fraboni Ya?l?l??a Kar?? Ayr?mc?l?k Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fraboni Ya?l?l??a Kar?? Ayr?mc?l?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21967>

## Özet

Fraboni Yaşlılık Karşı Ayrımcılık Ölçeği (FSA), bireylerin yaşlılara yönelik tutumları ve olumsuz inançları ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, yaşlı bireylere karşı sergilenen bilişsel, duygusal ve davranışsal önyargılar değerlendirilmeye odaklanır. Türkiye'deki kullanım için, Kutlu, Kucuk ve Findik (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlama çalışması yapılmış ve ölçeğin Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir araç olduğu gösterilmiştir. Bu adaptasyon, yaşlılık alanında çalışan sağlık profesyonelleri ve araştırmacılar için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

## Anahtar Kelimeler

Yaşlılık Karşı Ayrımcılık, Yaşlılık, Tutum Ölçeği, Gerontoloji, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Fraboni Ölçeği.

## Yazarlar

**Özgün Ölçek Yazarı:** M. Fraboni.

**Türkçe Uyarlama Yazarları:** Yasemin Kutlu, Leyla Kucuk, Ümit Y. Findik.

## Amaç

Fraboni Yaşlılık Karşı Ayrımcılık Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin yaşlı insanlara yönelik sahip oldukları olumsuz stereotipleri, önyargıları ve ayrımcı tutumları sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, yaşlı bireylere karşı geliştirilen ayrımcılık (ageism) düzeyini belirleyerek, bu tutumların altında yatan bilişsel mekanizmaları anlamaya yardımcı olur.

Ölçek, özellikle hemşirelik, tıp ve sosyal hizmetler gibi yaşlılarla doğrudan etkileşimde bulunan meslek gruplarındaki öğrencilerin ve profesyonellerin tutumları değerlendirmek için kritik öneme sahiptir. Elde edilen veriler, yaşlılık eğitimi ve farkındalık programlarının geliştirilmesinde temel teşkil eder.

## Yapı

Ölçek, yaşlılık karşı geliştirilen ayrımcılık yapısını ölçmektedir. Orijinal Fraboni Ölçeği genellikle tek boyutlu bir yapı sunmakla birlikte, yaşlılık dair olumsuz tutumların genel bir göstergesi olarak kabul edilir. Bu tutumlar, yaşlılar hakkında yanlış, yetersiz veya toplum için bir yük olarak görme eğilimlerini içerir.

Türkçe uyarlama çalışmasında (Kutlu et al., 2012), ölçeğin yapısal geçerliliği incelenmiş ve

ya?l?l??a kar?? ayr?mc?l????n kültürel ba?lamda nas?l tezahür etti?ini ortaya koyan faktör yap?s? analiz edilmi?tir. Ölçek maddeleri, kat?l?mc?lar?n ya?l?l?k hakk?ndaki inançlar?n? ve duygusal tepkilerini de?erlendirmeye yöneliktir.

## Geçerlik

Türkçe versiyonun geçerlik çal??malar?, ölçe?in ya?l?l??a kar?? ayr?mc?l?k yap?s?n? do?ru ve tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir. Yap? geçerli?i ba?lam?nda, do?rulay?c? ve aç?klay?c? faktör analizleri kullan?larak ölçe?in orijinal yap?s? ile uyumu ara?t?r?lm??t?r.

Kutlu ve arkada?lar? (2012) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in kültürel adaptasyon sürecinde dilsel e?de?erlik ve içerik geçerli?i sa?lanm??t?r. Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda, ölçek puanlar?n?n ya?l?larla etkile?im s?kl??? gibi ilgili de?i?kenlerle teorik beklentilere uygun ili?kiler sergiledi?i tespit edilmi?tir.

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsay?lar? (Cronbach Alfa) aracılığıyla de?erlendirilmi?tir. Türkçe versiyonun iç tutarlılık katsay?s?, kabul edilebilir düzeylerin üzerinde bulunmu?tur, bu da ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek düzeyde tutarlılık sergiledi?ini göstermektedir.

Yüksek iç tutarlılık de?erleri, Fraboni Ya?l?l??a Kar?? Ayr?mc?l?k Ölçe?i'nin Türk örnekleminde kararlı ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir. Bu durum, ölçe?in hem klinik hem de ara?t?rma ortamlar?nda güvenle kullan?labilece?i anlam?na gelmektedir.

## Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek üzere faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in kaç temel boyuttan olu?tu?unu ve bu boyutlar?n ya?l?l??a kar?? ayr?mc?l????n hangi yönlerini temsil etti?ini belirlemeyi amaçlam??t?r.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?na benzer veya kültürel ba?lama özgü baz? farklılıklar gösteren bir faktör yap?s? ortaya konmu?tur. Bu analizler, ölçe?in yap?s?sal bütünlü?ünü desteklemi? ve maddelerin ilgili faktörlere yüklenmelerinin teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

## Araç

**Test Type:** Uyarlama (Adaptasyon)

**Format:** Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal ölçekte genellikle 5 veya 7 noktalı Likert kullanılır.)

**Language Available:** Türkçe, İngilizce (Orijinal)

**Population Group:** Genel Popülasyon, Üniversite Öğrencileri, Sağlık Çalışanları

**Age Group:** Yetkinler (Özellikle genç ve orta yaş grubu, tutumları ölçmek amacıyla)

**Population Details:** Kutlu et al. (2012) çalışmasında hemirelik öğrencileri üzerinde uygulanmıştır.

**Test Methodology:** Bireylerin yaşlılık karşı ifadeler karışındaki katılma veya katılmama düzeylerini belirlemesi istenir.

## Anahtar Kelimeler

Hemirelik Eğitimi, Tutum Ölçümü, Geriatri, Psikometri, Önyargı, Fraboni Ölçeği, Psikometrik Özellikler.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Belirtilmemiştir.

**Affiliation Email addresses:** kutluy@istanbul.edu.tr (Yasemin Kutlu)

**Correspondence Address:** Yasemin Kutlu (Sorumlu Yazar)

## İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal geliştirilme yılı Fraboni tarafından 1990'lı yılların başıdır. Türkçe uyarlama çalışması 2012 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için telif hakları ve izin gereksinimleri, sorumlu yazar Yasemin Kutlu veya orijinal ölçek geliştiricileri ile iletişime geçilerek belirlenmelidir.

Ölçekle ilgili orijinal PDF belgesine buradan ulaşılabilir: [fraboni-scale-of-ageism-toad.pdf](#)

## Kaynaklar

Kutlu, Y., Kucuk, L., & Findik, U. Y. (2012). Psychometric properties of the Turkish version of the Fraboni Scale of Ageism. *Nursing and Health Sciences*, 14, 464-471. doi: 10.1111/j.1442-2018.2012.00717.x

## Fraboni Yaşlılık Karşı Ayrımcılık Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde

de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM